

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bd Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după-amiază

Note zilnice

„Studentul Nou”

Ici, colo și din când în când se mai amintește de celebra listă a studenților români burșieri la Paris, listă publicată de d. Octavian Goga. Era plină de nume streine. Scandalul a fost mare și s'a vărsat multă cerneală în redactarea protestelor adresate guvernelor pentru suprimarea burselor acordate românilor a căror nume se terminau în: ... m a n n, ... b e r g, ... g e r, ... f e l d, ... r ū n, ... e f f, ... o f f, ... etc.

Numele lor, — cu rezonanțe exotice și streine urechilor românești, — n'ar fi fost mare pastoc. Răul cel mare era activitatea umanitaristă, — recte comunistă și antiromânească, — pe care o desvoltau acești „români” la Paris.

S'a făcut atunci ceva, însă, suprimarea radicală a burselor s'a operat sub imperiul crizei. Dar cu toată desființarea burselor, au mai rămas la Paris, destui studenți, cari sub firma de „români” se dau la cele mai deșănțate campanii contra României, activând în toate organizațiile comuniste.

Și pentru ca activitatea lor să nu poată fi constatată de studenții cu nume și sentimente românești, acest soi de studenți „români” s'au retras din „Asociația generală a studenților români din străinătate”, grupându-se într-o asociație aparte, botezată: „Uniunea generală a studenților români din străinătate”. Această „uniune” editează și o publicațiune lunară: „Studentul Nou”.

Scopul acestei uniuni și a organizației ei, după cum se vede în numărul 2 din luna Iunie, este de două feluri: economic și cultural.

„Pe planul economic, — spune programul, — stimând că accesul tinerilor la cultură nu trebuie să fie împiedicat de condițiile economice, că dacă studiem în străinătate, aceasta e datorită — pentru cea mai mare parte dintre noi — politicilor anticulturale și antisemite ce e dusă la noi în țară, studențimea română din întreaga străinătate va lupta (căci drepturile nu se cerșesc, ci se câștigă) pentru revendicările ce și le-a însușit, menite să ușureze starea sa economică precară”.

Deci ceea ce-i doare pe „românișii” din uniune nu este precara stare materială, ci „politică antisemită ce e dusă la noi în țară”.

Faptul acesta se vede și mai bine din partea „culturală” a programului lor:

„În domeniul cultural, conștienți de misiunea noastră, azi ca studenți, mâine ca intelectuali, într-o epocă când rațiunea și adevărul istoric sunt sacrificate instinctului și prejudecății de rasă, când prozelitii fasciști, sub pretext de revizuirea valorilor, nu fac decât să le înjosească, considerăm ca o datorie lupta ce trebuie să ducem: a) Contra reacțiunii în cultură și în învățământ particular. Ac-

țiunea tineretului universitar împotriva restrângerii posibilităților de dezvoltare și de creații, pentru dezvoltarea spiritului critic și-a eliminării dogmatismului oficial, care depărtează pe tinerii dela studii, și-i îndreaptă către acțiuni instinctive.

b) Contra ideologiei fasciste, (deschisă sau camuflată) incompatibilă cu știința, irațională și metafizică, creatoare a unei mentalități obscurantiste și medievale.

c) Contra antisemitismului, a urei de rasă și de religie.

d) Contra curentelor șoviniste cari pregătesc terenul ideologic pentru măcelul de mâine și cari favorizează militarizarea tineretului”.

Deci, după cum vedeți, un întreg plan comunist.

pentru o mai precisă fixare în spațiul ideologic, a activității „Uniunii”, mai reproducem câteva titluri de articole din „Studentul Nou”: „Manifestație fascistă la Cernăuți” „Tineretul în fața fascismului” „Studenții împotriva fascismului și antisemitismului”, etc.

Scurt și precis: studenții „români”, grupați în „Uniune” au ca obiectiv principal, combaterea fascismului și antisemitismului. Iar pentru a putea face acest lucru mai ușor se ascund sub masca revendicărilor pur studențești.

Organul lor „Studentul Nou” dela început și până la sfârșit, nu este altceva decât un pamphlet comunist, îndreptat contra statului, poporului și guvernului român.

Alături, deci, de acțiunea de defăimare a Budapestei mai avem și pe cea a studenților „români” dela Paris.

Bănuim că și la București se știe despre cele ce se petrec la Paris, — dar nu posedăm încă nici o relațiune despre măsurile luate, pentru a se contraataca acțiunea subversivă a „românilor și parizieni”.

În tot cazul, noi ne-am făcut datoria, semnaland și această activitate pernicioasă și, dacă măcar de-acum în viitor vor fi puși la locul lor uneltitorii, tot n'are să fie prea târziu! r. b.

Un bust lui I. G. Duca la Timișoara

Printre preocupările de actualitate ale conducerii municipiului Timișoara, figurează și aceia a ridicării unui bust, în una din piețele publice, lui I. G. Duca.

„Dat fiind momentul politic prielnic, lucrările pentru executarea operii sunt avansate. Astfel, suntem informați, că primăria a angajat în acest scop pe talentatul sculptor bănățean, Romul Ladea, profesor la școala de arte frumoase, care, suntem siguri, va îndeplini însărcinarea sa, cu cunoscutele sale resurse, cari au înlesnit acestuia fiu al Bănelului, deosebita sa, de frunte în lumea artistică.

Insinuări iredentiste ungurești

— Nu statul român ci nemeșii și stegarii partidului maghiar sunt vinovați de prăbușirea băncii „Cassa agricolă de păstrare Arad Cenădană”. —

Sesizați din dările de seamă ale presei maghiare din localitate, am denunțat opiniei publice românești noua sursă de ponegrire la adresa statului român, ce și-a făurit-o partidul maghiar din starea falimentară în care se găsește unele bănci ungurești din Ardeal.

La obraznica afirmațiune, „că legea conversiunii și dubiul tratament” ar fi cauza crizei, în care au ajuns respectivele bănci, ne-am propus să expunem situația băncii numită: „Cassa agricolă de păstrare Arad-Cenădană”, condusă de conți, baroni și alți nobili; — toți membrii conducători ai partidului maghiar.

Vom examina situația acestei așa zise „bănci ungurești” (pentru că stă sub egida partidului maghiar), din toate punctele de vedere, cari pot interesa acuzația gratuită adusă Statului român și vom dovedi că și în acest caz vina o poartă tot acuzatorii.

Reclama și conducerea băncii

Au avut o totdeauna nemeșii, amestecați cu persoane proeminente ale politicii partidului maghiar, de regulă toți oameni cu averi mari. De aceea banca

avea un nume foarte bun pe piață și chiar după pronunțarea crizei financiare generale banca „Arad-Cenădană” era socotită ca absolut sigură pentru depozitenți. Iși scosese reclama, că plătește „la vedere” orice sume și chiar și depozitele pe termen de preaviz.

Prin excepție, și probabil pentru a-și fortifica renumele... această bancă, în afară de obicinuitul consiliu de administrație și cel de cenșori, mai are și o delegație compusă din 26 membrii:

Președinția o are bogătașul Purgly Ladislau, cumnatul regentului Horthy al Ungariei, iar printre administratori și delegați găsim pe conți: Breda Victor și Porcia Ludovic, pe baronul Solymossy Tiberiu, pe cavalerul Zelenszky Ioan, pe gentry-ii dr. Justh Ioan, dr. Kabdebo Gh., dr. Konopi Coloman, Alföldy Pavel (economist cu mare reclamă), Takácsy Nic., Vászárhelyi Ioan, dr. Boros Beni, apoi delegații de totdeauna ai partidului maghiar, cari se alternează între ei, la conducerea primăriei și a județului Arad: dr. Parecz

Bela, dr. Széll Ludovic și dr. Velcsov Géza și în fine alți bogătași cu trecere în partidul maghiar, ca Simay Aladár, dr. Pozsgay Ștefan, dr. Palágyi Eugen, dr. Issekutz Ștefan, dr. Korányi Barna, Weiss Carol, Domán Alex., dr. Köpf Ianci ș. a.

Surpriză pentru creditorii

După reclama stridentă și cu alari conducători, cu nume pompoase, mare a fost surpriza deponenților când pe mijlocul luni Decembrie 1931 (deci cu aproape o jumătate de an înainte de votarea primei legi de conversiune) li-s'a spus dela ghișeu, că nu se mai plătește depunerile decât cu preaviz. Și cum fiecare cerea o explicație, funcționarii — dela directorul general până la ultimul scrib — vinovat, de măsura luată, îl scoteau totdeauna pe stat („az állam az oka...”).

Ce să faci deponenții? Au denunțat depunerile cu termen de 3 luni preaviz și atunci au înțeles „șmecheria”. Dece la vărsarea depunerilor li s'a dat explicația, de către directori și procuriști, (Continuare în pagina IV-a).

Tot despre statuia fără cap dela Carăi

— Trunchiul fără cap, a fost demontat. — Drumul marcat în noapte, trebuie continuat la lumina zilei —

Am arătat, în numărul nostru de Sâmbătă românească faptă a unor necunoscuți dela Carăi. Revenim azi, relatând urmarea. Statuia fără cap, din ordinul primăriei a fost demontată imediat și bronzul „mutilat” a fost așezat într-o magazie, alături, — continuă întor-matorul nostru, — de statuia lui Kossuth, căreia, înainte cu 10 ani, — în 1924, — i s'a retezat capul.

Faptul acesta trebuie reținut deoarece comportă o semnificație deosebită și un indiciu de mare însemnătate întru calificarea atitudinii autorităților românești, nu numai față de minoritari, ci și față de semenelor, — statui, monumente, instituții pur minoritare sau mai precis: strict ungurești, — rămase dela vechea stăpânire.

Este delicios laconismul informatorului nostru: „statuia fără cap a lui Kőlcsey a fost așezată într-o magazie alături de statuia lui Kossuth, căreia în 1924 i s'a retezat și ei capul.”

Vasăzică românii din Carăi, au dat autorităților de acolo și din restul Ardealului, înainte cu 10 ani, indicația, — românească și bărbătească, — asupra drumului ce trebuie să l'urmeze. Le-au dat 10 ani, un

răgaz destul de lung, pentru curățirea Ardealului românesc de urmele stăpânirii ungurești.

Foc de paie?...

Autoritățile s'au scandalizat atunci, — în 1924, — și poate, în gând, au dat dreptate celor ce-au retezat capul statuii lui Kossuth. Suntem temerari și optimiști, și de aceea mai presupunem că s'au hotărât să procedeze conform indicațiunii necunoscuților. Dar știți cum e românul pe-alocurea, se aprinde ușor însă focul entuziasmului creator de lucruri mari se stinge repede. Și totul rămâne cum a fost.

Astea s'au întâmplat în 1924. Au trecut de atunci 10 ani, în cari echipe întregi de conducători s'au perindat în fruntea autorităților dela Carăi, fără a vre-un șef de echipă să se mai gândească la gestul necunoscuților, cari într-o noapte întunecoasă, urcați pe umerii de bronz a lui Kossuth, i-au retezat capul.

Și totuși, când mai sânt oameni demni!

Autoritățile au uitat. N'au uitat însă românii treji, cari acolo, în imediata vecinătate a frontierei maghiare, au de suportat întreaga batjocură

a funcționarilor români de naționalitate maghiară. Pentru că aceștia în contact mai strâns cu cei de dincolo, cari întrețin în ei, mai viu focul speranței într-o revenire la ce-a fost înainte, sunt mai obraznici, mai disprefuitori, față de tot ce este românesc.

Indiferența autorităților și purtarea maghiarilor de acolo, a turnat benzină peste focul ce mocnea înăbușit în sufletele românilor conștienți de-acolo, determinându-i la repetarea gestului de acum 10 ani. Și-au făcut-o zilele trecute.

În 1924 au rămas necunoscuți. Tot așa și acum. Dar cu toate acestea gestul lor rămâne mai elocvent, căci lipsit de publicitate crește în importanță.

Fie ca drumul început de ei în tăcerea și sub valul cenușiu al nopții, să fie urmat de autorități la lumina zilei și îmbrăcat în haina legalității cel puțin acum după 10 ani dela unire. Căci vecinii noștri dela sud, — jugoslavi, — au făcut lucrul acesta încă în 1919-20, fără ca cineva să fi protestat contra lor.

Radu Baltag

Ion Schram Simu a oferit 60.000 lei pentru a fi readus la Timișoara

Dece sunt atât de frecvente evaziunile fiscale?

- Două scrisori pe care le recomandăm atenției d-lui ministru Victor Slăvescu -

Oamenii de bun simț afirmă că întotdeauna soluțiile cele mai simple sunt cele mai potrivite pentru tranșarea problemelor grele.

Iată, guvernul actual e preocupat în măsură superlativă de problema simplificării aparatului de stat și de problema împiedicării evaziunilor fiscale. Și s'au preconizat măsuri radicale, pentru a fi oprite, — ca tot ce este radical, — la jumătatea drumului. Iar oamenii de bun simț spun că în materie de simplificarea a aparatului de stat s'ar recomanda, întâi, o mai bună salarizare a bietului funcționar, pentru că să nu fie silit a se preta la luoruri incorecte; iar în al doilea rând, dacă cei învechiți în rele continuă cu năravurile lor și după ce vor fi salariați ca lumea, — să fie pur și simplu alungați din slujbe, și simplificarea s'ar face aproape automat.

Tot așa și cu evaziunea fiscală. Dacă ministerul de finanțe n'ar avea funcționari incorecți, care să încurajeze pe fraudatori pentru a profita și ei, evaziuni fiscale n'ar mai fi. Și aici soluția ar fi simplă: să se găsească un ministru care să se decidă a urmări fără milă pe funcționarii cari socotesc că interesele statului pot fi scoase la mezat, pentru a-și face ei vile, pentru a-și cumpăra mașini, pentru a întreține amante.

Orice lege e de prisos, dacă ministerul de finanțe nu-și ur-

mărește în primul rând funcționarii săi incorecți și lacomi. Dacă ministerul i-ar stârpi fără milă pe aceștia, evaziunile fiscale s'ar rări și ele în mod automat și n'ar mai fi nevoie de nici o lege.

Cu teoria omului de bun simț, ajunserăm din nou la chestiunea tâlharului Ion Schram Simu, fostul controlor cu delegația dela Timișoara, mutat ajutor de controlor la Slatina.

În loc ca ministerul să fi luat din scurt pe acest tâlhar, să-l fi trecut mai demult la parchet cu diversele lui afaceri necurate, vedem că tâlharul își bate joc de minister, fiindcă, deși mutat la Slatina încă de acum o lună, el nesocotește această mutare, nu pleacă la Slatina, chlbitează prin Timișoara, pretinde ba că e'n concediu, ba că n'are bani de mutare — și sfidează și ordinul de mutare și ordinul pentru întreruperea concediului său antedat, obținut prin fals, cu complicitatea administratorului dr. (doctor!) Traian Margan, în felul arătat de noi în mai multe rânduri.

Da: Schram sfidează, pentru că vede că nu se iau împotriva lui măsuri energice. Și are neobrăzarea să spună că n'are banii necesari pentru mutarea la Slatina, dar în același timp iscălește scrisori de onorar de felul celei de mai jos:

plătibil în momentul preluării ordinului.

Timișoara la 24/VIII 1934.

I. Simu

Comentarii — pentru ministerul de finanțe

Vasăzică, tâlharul Ion Schram Simu, care pretinde că n'are bani să se mute în postul de ajutor de controlor dela Slatina, ar dispune imediat de importanta sumă de 50.000 lei, oferită avocatului care s'ar prinde să-l retransfereze în postul avut la Timișoara, adică să-i redea delegația de șef-controlor pe lângă mănăstirea administrației din capitala Banatului, alături de protectorul său d. administrator dr. (doctor!) Traian Margan. Și n'a oferit numai cincizeci de mii de lei, pentru că, dintr'o altă scrisoare pe care o vom publica mâine, rezultă că în realitate onorarul era de șasezeci de mii lei, căci tâlharul a mai oferit avocatului, la aceeași dată de 24 August 1934, un supliment de zece mii lei.

Cincizeci sau șasezeci de mii de lei, — ce importanță au sumele pentru tâlharul Schram! El oferă oricui oricât, numai să fie retransferat la Timișoara și să i se dea delegația de controlor-șef. Ajutor de controlor la Slatina nu-i cine știe ce'avârteală; șef-controlor la Timișoara, aia, da, se'nțelege e o afacere: „câștigi” până pleznești, te pui bine cu șeful, cumperi case, schimbi după capriciu mașinile și amantele, ești bine cu prefectul, o proptea îți poate fi oricând oricare parlamentar dela guvern, când li-e scârbă acestora să intervină te duci d'a dreptul la șeful de organizație, îți dă acesta un bilețel, eventual intervine el ca parlamentarul X sau Y să mai încerce odată la minister să-ți mai pună o proptea.

„La vezi, dragă, du-te cu Simu acesta, sau Schram, cum îl cheamă, vezi ce nu-l lasă ministeru'n pace... Spune-le că-l de-ai noștri... să-l lase pe loc... să nu-l mai sâcăe... ce tot vor cu el?”

Iată de ce nu-i bună Slatina, unde nu poți ciupi o parachioară, ci, vorba noastră, doar vârtoase palme oltenesti poți încasa în loc de sperț; și iată de ce oftăm cu toții după Timișoara cea mănoasă.

(Continuare în pag. IV).

Cazul credincioșilor din Chisindia

În săptămânile din urmă, delegații de săteni și cetățeni singurateci din comuna Chisindia, purtătorii cuvântului alor 1000 de credincioși ortodocși, fac drumul până la Arad, unde bat la ușa Sf. episcopii și la aceea a advocaților, plângându-și năcazul și cerând înțelegere și sprijin pentru cauza care o vom arăta mai jos. Iată despre ce este vorba:

Biserica ortodoxă din Chisindia, zidită pe vârful colinei din mijlocul satului — care este situat pe două văi și pe colina ce desparte aceste văi, — deși zidită numai de 20 ani și ceva, amenință să se dărâme, fiindcă la zidirea ei, cel ce a condus lucrările, stăpânit de dorința de a câștiga mai mult, a făcut fundamentul din văiuș, în loc să-l fi făcut din peatră și beton. În scopul zidirii noului lăcaș dumnezeesc, credincioșii, din economiile lor, au strâns suma de lei 550.000. Au cerut și părerea inginerilor experți, cari au opinat că locul unde este actuala biserică, este foarte potrivit pentru construirea celei noi. Când s'a început lucrările de zidire, s'au găsit câțiva locuitori cari au lansat ideea de a se părăsi locul unde, de sute de ani, este biserică și să se zidească la vale. Aceștia din urmă au câștigat pentru ideea lor și pe părintele protopop Lungu din Buteni. Sunt interesante argumentele cu cari părintele își susține părerea. Cel ce vor biserică în vale spun: Dealul se surpă încet cu încet și din această cauză peste 20-30 ani va trebui să zidim o nouă biserică. În plus este o greutate prea mare pentru bătrânii credincioși, să urce dealul spre a merge la biserică. Cei ce vor biserică în deal, în locul celei vechi, argumentează astfel: dealul nu se surpă și prezintă toate garanțiile de a suporta sute de ani o biserică solidă făcută. În sprijinul acestui susțineri, invoacă părerea experților, precum și faptul că turnul bisericii actuale, deși este de mai multe zeci de ani, durează încă sute de ani. De aceea nici nu va trebui schimbat, iar cu banii economisiți prin păstrarea turnului, se pot cumpăra clopote la biserică. Apoi fiind biserică în deal, toți locuitorii vor auzi clopotul, când li cheamă la biserică Dumineca și în sărbători care le servește drept ceas în toate zilele; apoi tradiția atât de respectată de instituția bisericii se opune la schimbarea locului sfânt. În plus un argument de multă subtilitate și de profund adevăr: e mai bine să obosești mergând la ru-

găciune și apropiindu-te de Dumnezeu, — ca să nu mai amintim alte argumente cu conținut.

Când s'a pus chestiunea la vot între credincioși, majoritatea a fost de partea celor ce o vroiau în deal, adică în locul actualului bisericii. Părintele protopop Lungu, care și apropiase punctul de vedere al celor ce vroiau biserică în vale, transpune chestiunea Ven. Consistor, care cu tot votul credincioșilor, își însușește părerea minorității și hotărăște ca biserică să se zidească în vale. De aici frământările și turburările. În baza hotărârii Ven. Consistor păr. protopop dispune demolarea bisericii vechi din deal și începerea lucrărilor de zidire a bisericii din vale. Credincioșii se opun la dărâmarea bisericii până la rezolvarea recursului ce-l introduseră la Sf. Mitropolie din Sibiu, sau până la găsirea unei soluții multumitoare pentru ambele tabere. Păr. Lungu care avea datoria de a fi păstorul înțelept, care să liniștească spiritele unor oameni deopotrivă de fanatici și îndârjiți, are inspirația nefericită de a-i amenința, că și va impune punctul de vedere „cu mitraliera”. Urmarea a fost că, în săptămâna aceasta, 400 capi de familie cari reprezintă 1000 de suflete, s'au prezentat la Primăria din Chisindia spre a face formele de părăsire a religiei strămoșești și de a trece la altă lege, iar astăzi fac demersuri pentru separarea averii bisericești. Iată cum soluționarea, în pripă și fără înțelegerea ce ar fi trebuit să prezideze la desbaterea acestei gingașe chestiuni, atrage după sine o pierdere ireparabilă pentru biserică ortodoxă și cum aduce cea mai nemeritată și grea lovitură acelui, care în tot timpul păstoririi P. S. Sale asupra credincioșilor ortodocși din aceste părți, a avut ca ideal readucerea la credința străbună a acelora cari dintr'un motiv ori altul au părăsit-o, noi supunem înțelepciunii sale soluționarea acestei chestiuni și suntem siguri că o va deslega în modul cel mai fericit.

Arad, la 31 Aug. 1934.

Dr. T. Barbateiu

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Cetiți „ECOUL”

Plătibil în momentul preluării ordinului.
Timișoara la 24/VIII 1934.
I. Simu
Plătibil în momentul preluării ordinului.
Timișoara la 24/VIII 1934.
I. Simu
Plătibil în momentul preluării ordinului.
Timișoara la 24/VIII 1934.
I. Simu

Iată, pe curat, cuprinsul acestei scrisori. (Stilul și ortografia aparțină tâlharului analfabet Schram, care a dictat-o și a iscălit-o):

D-lui Dr. Armi Schimmerling avocat

Timișoara

Prin prezenta văm încredințat cu aranjarea chestiilor mele de a fi retransferat în postul avut în Timișoara.

vă compete 50.000 lei cincizeci mii lei în cazul dacă voi primi decizia și adică ordinul de retransferare până la data de 1 Septembrie adică unu Septembrie 1934.

In caz de nereușire angajamentului de mai sus, nu aveți nici o pretenziune ca cheltuel sau spese sub orice titlu față de mine.

Suma de 50.000 lei va fi

Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

BULEV. REGELE FERDINAND I.

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL RCMĂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

